

Cvičný test zo slovenského jazyka a literatúry

Čas na vypracovanie pravopisného cvičenia a testu: 60 minút

Pravopisné cvičenie ***Doplňte chýbajúce písmená a čiarky. Odpovede píšete priamo do textu.***

Rožňava b__vala už za star__ch čias nielen baníck__m mestom ale aj znám__m turistick__m strediskom. V poslednom období dôležitosť Rožňav__ ako jedného z turistick__ch centier (v/VS)__ýchodného Slovenska r__chle vzrastá. Okolie mesta opl__va prírodn__m__ krásam__ a nemal__ v__znam majú aj mnohé vzácne historické pamiatk__ ako sú kaštieľ v Betrliar__, hrad Krásna Hôrka a krásne jask__ne. Tisíce turistu__ (s/z)__ domova ale aj (s/z)__ cudzin__ prichádzajú každ__ rok do Rožňav__ rozličn__m__ prostriedkami. Všetk__ hotel__ v okol__ b__vajú spravidla obsadené. Centrom mesta je historické __ámestie __ (b/B)aníkov so svojou strážnou vežou, na ktoré sú __ožňavčania právom hrd__ . Pôdor__s námestia je štvorcov__, zachoval__ sa na ňom aj mnohé d'a(l/l')__šie pamiatk__ . Rozvoj regiónu však v__razne záv__sí aj od v__voja nezamestnanosti ktorá v súčasnosti žiaľ dosahuje najv__ššie hodnot__ v rámci Slovenska.

Test ***Zakrúžkujte vybranú možnosť, resp. dopíšte správnu odpoveď. Odpovede píšete priamo do testu.***

1. Vyber vetu, v ktorej je iba prisudzovací sklad.

- a) Namaľoval obrazy.
- b) Kameň ich netrafil.
- c) Hlasno kričali.
- d) Počasie sa mení.

2. Vyber správnu možnosť vykania.

- a) Pán riaditeľ, bol ste spokojný s výsledkami?
- b) Pani suseda, mohla by ste umyť chodbu.
- c) Vy ste bol naozaj nahnevaný, mladý pán?
- d) Pani riaditeľka, mali by ste byť prísnejšia.

3. Vyber možnosť, v ktorej je druhé v poradí akostné prídavné meno.

- a) školníčkin, príjemný, jarný
- b) mestský, susedov, ľahostajný
- c) dôležitý, celkový, obedňajší
- d) učiteľkin, zajačí, nepokojný

4. Vyber možnosť, v ktorej je všetko napísané správne.

- a) krotkí vlky, povedali o Márie
- b) s popadaným lístom, veľa zveri
- c) Hviezdoslavovský štýl, hral na husle
- d) o dvadsiatom prvom, spišské nárečie

Ukážka 1

Text A

Kačička divoká

Text B

Bolo dobre – ale dávno:

letela zvysoka,
šuhaj, dobrý strelec,
strelil jej do boka

žil na svete Slováč slávno;
oj, žil si on vo slobode,
ako ryba v tichej vode.

**Prestrelil jej krídlo
aj pravú nožičku,
horko zaplakala,
sadla na _____.**

„Ach, bože prebože,
už som dolietala,
už som moje drobné
deti dochovala.

5. Na vynechané (prázdne) miesto v texte A ukážky 1 doplňte slovo a pomenujte rým zvýraznenej strofy.

6. Ktorá možnosť obsahuje znaky charakterizujúce literárny útvar – žáner baladu?

- a) vyslovuje mravné poučenie, využíva obrazné vyjadrenie inotaj – alegóriu
- b) má zhustený dej, rýchly spád, napätie sa stupňuje, končí sa tragicky
- c) vznikla v čase, keď si ľudia nevedeli vysvetliť vznik a príčinu vzniku sveta
- d) vyslovuje mravné poučenie, nemá dej, autor vyjadruje svoje pocity.

7. Ktoré dve slová z možností doplníte na miesto X a Y v nasledujúcom tvrdení? *Dráma, X a Y sú základné literárne druhy.*

- a) poézia a próza b) film a televízia c) opera a muzikál d) lyrika a epika

8. Pomenujte podčiarknutý umelecký prostriedok v texte B ukážky 1? _____

9. Označte možnosť, v ktorej sa nachádza metafora.

- a) slnko leje na lúky svoje lúče b) stojí ako prikovaný c) a z oka vyšľahli mu plamene d) nežný vánok

10. V ktorej možnosti sú správne určené gramatické kategórie slova **prestrelil**?

- a) sloveso, 3. os., sg, prít. čas, opyt. spôsob, činný rod, dok. vid
- b) sloveso, 3. os., pl, min. čas, ozn. spôsob, činný rod, nedok. vid
- c) sloveso, 3. os., sg, min. čas, ozn. spôsob, činný rod, dok. vid
- d) sloveso, 2. os., sg, min. čas, podm. spôsob, trpný rod, dok. vid

Ukážka 2

*Ojedinelú výstavu geniálneho maliara Alfonsa Muchu môžeme od dnešného dňa vidieť v Pálfiho paláci na Panskej ulici (vernisáž o 17. hod.). V Bratislave uvidíme 120 exponátov, ktoré doteraz neprekročili hranice Českej republiky. Diela pochádzajú z vrcholného obdobia tvorby Alfonsa Muchu v Paríži. Po prvý raz boli vystavené v Kroměříži, po druhý a posledný raz budú **exkluzívne** na Slovensku.*

(Bratislavský Večerník, 16. 11. 2020)

11. Aký slohový postup prevláda v ukážke 2? a) informačný b) rozprávací c) výkladový d) úvahový

12. Ukážka 1 je príkladom na: a) opis b) správy c) reportáže d) rozprávania

13. Ktorý funkčný jazykový štýl je použitý v ukážke 2? _____

14. Pri ktorom slohovom postupe je nesprávne uvedený útvar?

- a) výkladový slohový postup – úvaha
- b) opisný slohový postup – žiadosť
- c) rozprávací slohový postup – reprodukcia
- d) informačný slohový postup – list

15. Určte, v ktorej z možností sú všetky slová synonymá k zvýraznenému slovu v ukážke 2:

- a) skvelo, priemerne, brilantne, dobre
- b) výnimočne, najlepšie, škaredo, príznakovo
- c) mimoriadne, pompézne, výnimočne, prepychovo
- d) dobre, výnimočne, nádherne, opotrebovane

16. Slová **exponát**, **vernisáž**, **geniálny** z hľadiska delenia slovnéj zásoby sú:

- a) nárečové slová b) neologizmy c) básnické slová d) cudzie slová

17. V ktorej vete je čiarka nesprávne napísaná?

- a) Žlté obilie skláňa k zemi svoje ťažké klasy.
- b) Dievča je pekné, ako obrázok.
- c) Kde niet lásky, tam nemôže byť nič dobré.

18. Z lexikálnej roviny je slovo hlava:

- a)jednovýznamové
- b)synonymum
- c)viacvýznamové
- d) homonymum

19. Uvedená ukážka predstavuje slohový útvar:

Ukážka: Droga je prirodzená alebo syntetická chemická látka, ktorá môže v ľudskom organizme vyvolať zmenu jednej alebo viacerých telesných funkcií. Rýchly a výrazný účinok má aj na psychiku. Človek trpiaci závislosťou na drogách sa nazýva toxikoman.

- a) oznámenie
- b) výklad
- c) opis
- d) správu

20. Vysvetlite frazeologizmus: **predať za babku**

21. V ktorej z možností sú len ohybné slová?

- a) jest', ho, predsa, joj
- b) raz, stodola, však, hlas
- c) šit', bylinou, sľubovať, sypký
- d) spočiatku, začiatok, tok, bodaj

22. Ktoré slová sú spisovné? Vyberte správnu možnosť.

- a) chlapec, salám, telka, limec
- b) saláma, sáčik, vodítko, otecko
- c) chlapec, vôdzka, golier, dievča
- d) junák, dífka, vačok, rada

23. Od podstatných mien utvorte prídavné mená:

rak

Katka

24. V ktorej vete má byť čiarka?

- a) Prideš ty či tvoja sestra?
- b) Popresádzala kvety aj ich popolievala.
- c) Nevedel či dnes príde.
- d) Nezatelefonovala ani nenapísala.

25. Vytvorte antonymum k slovu chorý.